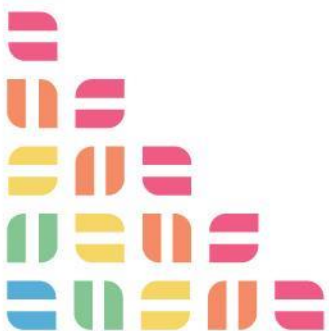

Ενημερωτικό έγγραφο για τη γλωσσική διδασκαλία με επίκεντρο επιζήσαντα άτομα και την εργασιακή ένταξη

Ελλάδα

Ιούνιος 2022

Εισαγωγή και Μεθοδολογία

Το παρόν ενημερωτικό έγγραφο παρουσιάζει τα κύρια αποτελέσματα από δύο τοπικές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης που υλοποιήθηκαν στην Ελλάδα στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου **WINGS - Υποστήριξη γυναικών επιζώντων της παράνομης διακίνησης ανθρώπων μέσω ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ένταξης** (αριθμός έργου 101038321) από τον εταίρο του έργου [ΚΜΟΠ](#). Οι τοπικές στρογγυλές τράπεζες είχαν ως στόχο την ανταλλαγή αναγκών, ιδεών και καλών πρακτικών μεταξύ εμπειρογνομώνων στον τομέα της υποστήριξης γυναικών και κοριτσιών που έχουν επιζήσει της παράνομης διακίνησης ανθρώπων και της έμφυλης βίας σε πρώιμο στάδιο.

Τα ευρήματα από δύο τοπικές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης θα χρησιμοποιηθούν για την **ανάπτυξη του γενικού πλαισίου WINGS για την ένταξη με επίκεντρο τον επιζώντα**, το οποίο περιλαμβάνει την εφαρμογή ενός γλωσσικού μαθήματος που συνδυάζεται με ψυχολογική υποστήριξη και ένα πρόγραμμα συμβουλευτικής για την απασχόληση για την ένταξη των γυναικών που επιβίωσαν της παράνομης διακίνησης στην αγορά εργασίας, και, κατά συνέπεια, **4 τοπικά προγράμματα WINGS για την ολοκληρωμένη υποστήριξη της ένταξης** που θα διεξαχθούν στην Ιταλία, την Ισπανία, την Ελλάδα και το Βέλγιο το 2023.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες και τις καλές πρακτικές για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των γυναικών που επιβίωσαν της εμπορίας ανθρώπων στην Ιταλία, την Ισπανία και το Βέλγιο, διαβάστε τα ενημερωτικά έγγραφα στη διεύθυνση www.socialhut.eu.

Μέθοδοι για τη διδασκαλία γλωσσών σε ευάλωτες ομάδες

Οι επαγγελματίες που συμμετείχαν στις δύο τοπικές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης συμφώνησαν ότι η **μη τυπική εκπαίδευση** είναι η προτιμώμενη μέθοδος διδασκαλίας για τις ευάλωτες ομάδες. Η **υποστήριξη από συνομηλικούς** αναφέρθηκε επίσης ως μέθοδος που χρησιμοποιείται με τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι οι πρόσφυγες προγραμματίζουν μαθήματα μέσα στους καταυλισμούς και οι δάσκαλοι είναι συνομηλικοί που γνωρίζουν αγγλικά, γερμανικά ή ελληνικά.

Οι επαγγελματίες συμφώνησαν ότι η ανάπτυξη **φιλικών κοινοτικών χώρων για τις γυναίκες**, όπου θα αισθάνονται ασφαλείς και ευπρόσδεκτες, είναι η πιο αποτελεσματική προσέγγιση για τη συμμετοχή των ευάλωτων γυναικών. Ορισμένοι από τους επαγγελματίες σημείωσαν ότι δεν ήταν σίγουροι για την αποτελεσματικότητα συγκεκριμένων μεθοδολογιών, αλλά θεώρησαν ότι η **οικοδόμηση εμπιστοσύνης και η παροχή ευκαιριών** για συζήτηση και διάλογο είναι θεμελιώδους σημασίας. Προστέθηκε επίσης ότι οι **δραστηριότητες ενσωμάτωσης** θα μπορούσαν να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για την καλύτερη προσέγγιση των ευάλωτων γυναικών στα γλωσσικά μαθήματα.

Προσεγγίσεις ευαισθητοποιημένες ως προς το φύλο και τις τραυματικές εμπειρίες στη διδασκαλία γλωσσών

Οι επαγγελματίες ανέφεραν γενικά ότι η **τήρηση του απορρήτου και η παρουσία** είναι απαραίτητα μέσα ψυχολογικής υποστήριξης των μαθητών. Οι επαγγελματίες θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι έχουν χρόνο για να συζητούν για τις προκλήσεις και τις δυσκολίες τόσο πριν όσο και μετά τα μαθήματα και επίσης να γνωρίζουν ότι μπορεί να χρειαστεί να παραπέμπουν τις γυναίκες που επιβίωσαν της εμπορίας ανθρώπων σε άλλες υπηρεσίες.

Οι επαγγελματίες ανέφεραν ότι εκτός από την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και ενσυναίσθησης, είναι απαραίτητο να έχουν κατά νου την **αρχή "Μην κάνεις κακό"**. Τόνισαν ότι καθ' όλη τη διάρκεια της προσπάθειας του ατόμου να θεραπευτεί, οι επαγγελματίες θα πρέπει να κάνουν ό,τι μπορούν για να αποφύγουν την επανατραυματοποίηση του ατόμου. Επιπλέον, οι καθηγητές ξένων γλωσσών θα πρέπει να διαθέτουν επίσης γνώσεις **ΡΦΑ - Ψυχολογικές πρώτες βοήθειες** και ότι οι ειδικοί ψυχικής υγείας είναι οι ειδικοί για την **παροχή ψυχολογικής υποστήριξης στους εκπαιδευόμενους**.

Σημεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εφαρμογή γλωσσικών μαθημάτων με ψυχολογική υποστήριξη

Οι επαγγελματίες συμφώνησαν ότι για να διασφαλιστεί η ευημερία των γυναικών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, είναι θεμελιώδους σημασίας:

- ❑ **Οικοδόμηση εμπιστοσύνης.** Οι γυναίκες θα πρέπει να αισθάνονται ασφαλείς στο μαθησιακό περιβάλλον.
- ❑ **Διασφάλιση καλής σχέσης** μεταξύ του εκπαιδευτικού και των εκπαιδευομένων.
- ❑ **Χρειάζεται να δοθεί προσοχή στα πολιτισμικά στοιχεία** που παίζουν μεγάλο ρόλο στη διαδικασία εκμάθησης της γλώσσας. Για παράδειγμα, οι γυναίκες θύματα σωματεμπορίας συνήθως δεν δέχονται να παρακολουθήσουν μαθήματα με άνδρες. Έτσι, αν τα μαθήματα γλώσσας είναι γεμάτα από άνδρες, μόνο λίγες γυναίκες θα ξεπεράσουν αυτό το εμπόδιο και θα συμμετάσχουν στη διαδικασία εκμάθησης. Όσον αφορά τον θετικό αντίκτυπο των πολιτισμικών στοιχείων, προτάθηκε ότι τα **πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα μπορεί να είναι πιο ενδιαφέροντα και ελκυστικά** τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς και, συνεπώς, να έχουν θετικό αντίκτυπο στη μάθηση.
- ❑ **Συζήτηση αναγκών** (τόσο ψυχολογικές όσο και πρακτικές) πριν από την έναρξη του μαθήματος για μια ομαλή μαθησιακή διαδικασία.

Τέλος, οι επαγγελματίες ανέφεραν ότι το **δωρεάν δημόσιο νηπιαγωγείο** για τις ανύπαντρες μητέρες θα τις βοηθούσε να έχουν περισσότερο χρόνο στη διάθεσή τους για να διδαχθούν. Επιπλέον, θεωρούν ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν δωρεάν μαθήματα γλώσσας που παρέχονται από το κράτος με επίσημο τρόπο.

Οι κύριες δεξιότητες και ικανότητες για την επιτυχή ένταξη στην αγορά εργασίας

Οι επαγγελματίες συμφώνησαν γενικά ότι οι ανάγκες των **τοπικών αγορών στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τον τουρισμό, τη γεωργία και τη μαγειρική**. Οι επαγγελματίες ανέφεραν ότι θεωρούν ότι ο κλάδος του τουρισμού είναι κατάλληλος για τις γυναίκες υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν επιζήσει της εμπορίας ανθρώπων λόγω της γνώσης μιας ξένης γλώσσας, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη το ελληνικό περιβάλλον.

Οι επαγγελματίες ανέφεραν ότι οι απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες για τις γυναίκες θα ήταν

- ☒ η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας,
- ☒ δεξιότητες πληροφορικής,
- ☒ οποιαδήποτε εξειδίκευση στον τομέα της φιλοξενίας και της εστίασης (ρεσεψιονίστ, μαγειρική κ.λπ.) που θα μπορούσε να είναι χρήσιμη για την εξεύρεση εργασίας στην τοπική αγορά εργασίας.

Ακόμη, η γνώση των **βασικών αρχών του ελληνικού εργατικού δικαίου καθώς και των θεμελιωδών εργασιακών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων** είναι απαραίτητη, καθώς και η γνώση της ασφαλιστικής και φορολογικής υποχρέωσης, των φορολογικών αριθμών, των κοινωνικών αριθμών AMA (αναγνωρισμένο καθεστώς), των στοιχείων υγείας και κοινωνικής ασφάλισης για τους αιτούντες άσυλο.

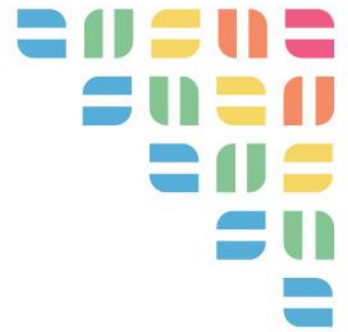
Επιπλέον, οι επαγγελματίες ανέφεραν ότι η γνώση **της ελληνικής και ευρωπαϊκής εργασιακής κουλτούρας** θα μπορούσε να είναι χρήσιμη για τους δικαιούχους. Τέλος, υπογράμμισαν ότι η εν λόγω κατάρτιση θα πρέπει να ξεκινήσει αμέσως μετά την απόκτηση στέγης, τροφής και την κάλυψη των βασικών τους αναγκών γενικότερα.

Ατομική επαγγελματική συμβουλευτική ευάλωτων ομάδων

Οι επαγγελματίες σημείωσαν ότι είναι απαραίτητο να δοθεί χώρος και χρόνος για να **οικοδομηθεί εμπιστοσύνη** με τις γυναίκες-θύματα παράνομης σωματεμπορίας. Ανέφεραν ότι είναι σημαντικό να **νώθουν άνετα** σε κάθε στάδιο της συμβουλευτικής ή της απασχόλησης. Μια καλή πρακτική που προτάθηκε ήταν να διασφαλίζεται ότι οι γυναίκες επιζώντες της παράνομης διακίνησης δεν συναντώνται σε ατομική βάση με έναν άνδρα σύμβουλο και να διασφαλίζεται ότι υπάρχει πάντα μια γυναίκα παρούσα.

Οι επαγγελματίες είχαν εμπειρία στην εργασία με ευάλωτες ομάδες και ειδικά με γυναίκες υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν επιζήσει της παράνομης διακίνησης. Αναφέρθηκε ότι είναι πραγματικά δύσκολο να πείσεις αυτές τις γυναίκες να μάθουν την ελληνική γλώσσα και **να τις παρακινήσεις να εκπαιδευτούν ώστε να αποκτήσουν δεξιότητες για να εισέλθουν στην αγορά εργασίας**.

Οι επαγγελματίες σημείωσαν ότι συνήθως αυτοί οι επωφελούμενοι χρειάζονται απλώς μια θέση εργασίας χωρίς να ενδιαφέρονται για τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες και το εργασιακό περιβάλλον. Σε γενικές γραμμές, τα ξενοδοχεία, τα εργοστάσια, οι γεωργικές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις συσκευασίας ανταποκρίνονται θετικά στη διεξαγωγή συνεντεύξεων και στην πρόσληψη ευάλωτων ατόμων, αλλά μερικές φορές ζητούν και εγγυήσεις από το περιβάλλον τους.

Ειδική κατάρτιση των εργοδοτών

Οι επαγγελματίες συμφώνησαν ότι η κατάρτιση των εργοδοτών είναι μια κρίσιμη παράμετρος που συχνά παραμελείται. Ανέφεραν ότι οι εργοδότες θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον την ακόλουθη κατάρτιση:

- ✗ βασικές ψυχολογικές πρώτες βοήθειες.
- ✗ Βασικές γνώσεις για τα συγκεκριμένα πολιτισμικά στοιχεία που μπορεί να συναντήσουν όταν εργάζονται με γυναίκες υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν επιζήσει της παράνομης διακίνησης ανθρώπων.

Το περιεχόμενο του παρόντος ενημερωτικού εγγράφου αντιπροσωπεύει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχει.